

specijalno izdanje

Broj 15 JULI 2009

Lingvisti.ba

Magazin za lingviste, prevoditeljice, jezičare, jezikare i sve ostale koji na bilo koji način smatraju jezik svojim osnovnim sredstvom za komunikaciju!

Izdaje: Udruženje mladih lingvista i prevodilaca u BiH, Triglavská 4/3, 71 000 Sarajevo,
Web stranica: www.lingvisti.ba, E-mail: umlip@yahoo.com, Telefon: +387 33 645 343

Izvršna direktorica: Đermana Šeta

Redakcija: Semir Mehadžić, Aida Spahić, Sandra Zlotrg, Dario Borčak, Tatjana Slijepčević, Leila Šestić-Fahey, Sabina

Bečić, Senada Redžić

Dizajn: Zlatan Hrnčić - www.seti.ba

ISSN 1840 - 4464

uvod

Specijalno izdanje! Ljetna škola bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika

deja za organiziranje ljetne škole bosanskog, srpskog, hrvatskog jezika od početka rada našeg Udruženja činila se primamljivom ali prilično nedostižnom. Konkurenčija je prilično visoka. Zagreb i Beograd već imaju dugu tradiciju u organiziranju ovakvih škola, a i naši kapaciteti su ograničeni. Naši korisnici su razlog zbog kojeg mi postojimo, i sredstva koja je potrebno obezbijediti za rad jedne ovakve škole moraju biti vrhunska i zadovoljiti potrebe svih učesnika.

Ipak, nakon što smo se, ne toliko hrabro koliko ludo, ove godine odlučili na avanturu zvanu „Ljetna škola“ mogu sa zadovoljstvom reći da ovo možda jeste mali korak za čovječanstvo ali veliki za UMLIP.

Polaznici su bili vrlo angažirani i motivirani. Nastavno osoblje im je zasigurno ponudilo ono najbolje od sebe – i profesionalno i ljudsko. Rad u radionicama na zanimljiv je način približio svima njima bogatstvo ove zemlje sa veoma raznolikim i stručnim mentorima radionica.

Atmosfera je bila sjajna i samo je još nedostajalo da neko u Mostaru skoči sa Starog mosta pa da škola ove godine postane i legendarna. Nikad se ne zna, možda nam sljedeće godine dođe i neki entuzijastički polaznik ili polaznica koji će ići i taj korak dalje.

Do tada, do sljedeće godine, do 2. ljetne škole bosanskog, srpskog, hrvatskog jezika u Sarajevu, srdačno vas pozdravljam, uz želje da u životu imate mnogo čejfa i malo srkleta, i da nam se ponovo svi vratite, što zasigurno i hoćete jer „ko se jednom napije vode sa Baščaršije...“ taj bez UMLIP-a više ne umije.

Đermana Šeta
djermana@yahoo.com

Ukratko o nama

Udruženje mladih lingvista i prevodilaca u BiH je nevladina organizacija koja okuplja mlade profesionalce, diplomante jezičkih smjerova Univerziteta u Sarajevu i drugih univerziteta. Naše aktivnosti su rad na promociji podučavanja i učenja stranih jezika, organiziranje kurseva stranih jezika, prevođenje i podizanje svijesti stanovništva o potrebi poznавanja stranih jezika.

Lingo – info

UMLiP info –

- 20.7., 18h – Otvaranje škole. Na otvorenju prisustvovalo je gošće iz Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH Ruzmira Tihić-Kadrić i Isma Stanić.

- 21.–31., od 9 do pola 11 i od 11 do pola 1 – Časovi. Svaka grupa naizmjenično sa Sabinom i Sandrom, svaki drugi dan sa Jakovom.

- svaki dan od pola 11 do 11 – Pauza. Pije se kafa ili čaj, jede se šta god se nađe: pita, čokolada ili čips. Priča se na svim jezicima i o raznim temama.

- 21. i 22. od 6 do 8, pola 9 – Ćirilica. Sa Jakovom smo učili i naučili štampana i pisana cirilična slova.

PROGRAMME

- 23. i 24. – **Književnost.** Prvi dan smo išli u Nacionalnu i univerzitetsku biblioteku gdje nam je Nadina Grebović pokazala izbor iz Specijalne zbirke NUB-a. Sutradan smo sa Minelom pričali o bh. književnosti. Išli smo i na monodramu Hasije Borić.

- 25. – **Mostar.** U Mostaru nas je voditeljica Amela Džiho provela cijelim Mostarom. Slučajno ali efektno smo u Mostaru bili baš uoči skokova s Mosta, pa smo vidjeli i veliku džezvu, uslikali skakača sa Mosta, a bogami se i okupali.

- 27. i 28. – **Folklor.** Za folklor nismo bili najzagrijaniji, ali ko je išao video je narodne nošnje, čuo sevdalinke i naučio koji plesni korak. I naučili smo da se folklor *igra* a ne pleše.

- 29. i 30. – **Film.** Iz bh. filma smo izabrali gledati kratke filmove jer imamo više materijala za razgovor u sat i po vremena radionice. Razgovarali smo o čudu bosanskog filma.

- 31. 7. – **Zatvaranje.** Planirano zatvaranje u kafeu Bombon uz opuštenu atmosferu i dobar kolač. Podijelit ćemo diplome i rastati se...

učionica

Kako je učiti bhs? A kako ga je tek predavati?

Prva ljetna škola naših jezika je završena i sada konačno mogu sjesti i sređivati utiske. Ovog ljeta sam strancima davala časove konverzacije na b/h/s jeziku, i mnogo je utisaka koji zahtijevaju da budu svrstani u ovu ili onu kutiju za odlaganje. Predavati engleski jezik nije lako, većini ga nije tako lako ni naučiti, ali u poređenju s našim jezicima, to je mačiji kašalj.

Čini se da naši početnici, koji se tek trebaju uhvatiti u koštac s našim jezicima, već imaju dobru predstavu o tome koliko vremena će im biti potrebno da nauče sve deklinacije, da slože sve pridjeve i imenice i da konjugiraju glagole. Bit će tu priličnog lupanja po glavi, stalnog izvlačenja raznoraznih papirića sa nastavcima, upotrebe kartica s riječima, pa možda i zidova oblijepljenih nekim izrazima.

Ne sumnjam da će naši inventivni đaci pronaći način učenja koji im najviše odgovara, jer svakom od njih je stalo da nauči jezik. Svako od njih je u školu ušetao s motivacijom pod rukom. U učionici su bili marljivi i razgovorljivi, željni da saznaju više i više: zašto je *Idem kući* a zašto *Idem u kuću*? Šta je najjednostavniji odgovor na pitanje *Kojim sportom se bavi osoba na slici?*, Šta se koristi češće *strina ili amidžinica*? Svaki put bi mi naumpao savjet kolege: „Ako ti postave pitanje na koje ne znaš odgovor, samo kaži *To se kod nas tako ne govori*“ i svaki put bi mi izmamio osmijeh na lice, a nakon malo mozganja, pojavio bi se i odgovor na pitanje.

Ali odgovori, ma koliko promišljeni i argumentovani, ponekad jednostavno nisu bili dovoljni. Očit je bio strah polaznika od akuzativa, srednjeg roda, prijedloga, prošlog vremena. Da nabrojam samo nekoliko njih. Pa ipak su vrijedno smišljali oglase, pisali priče o svojim najmilijima i međusobno razmjenjivali recepte.

Da je moguće prebroditi strah od padeža, imenica, zamjenica i ostalih kerefeka u našem jeziku, pokazali su naši polaznici napredne grupe koji su usvojili *haman i fakat* u svakodnevnom govoru, i koji su pokušavali odgonetnuti fraze poput *startovao me je neki lik, kada je Kindje levate uzim'o na roling, čuza, prazna mi je gajba!* I oni su se hvatali u koštac sa receptima, stereotipima, muzikom i raznim temama za diskusiju, a neke njihove rade moći ćete pročitati i u ovom posebnom izdanju našeg biltena.

Zamislite stranca koji uspije da sve vrste riječi stavi u tačno određene kategorije, koji shvati da kada je naučio te kategorije tek počinje učiti idiome i razlike između *sjetiti se* i *sjećati se*, a da ne spominjem žargon... Eh, kad stranac može naučiti bosanski, i bosanac može naučiti stranjski.

Sabina Bećić

učionica

Bosnia & Herzegovina

Meet Bosnia and Herzegovina through its language!
Upoznaj Bosnu i Hercegovinu kroz njen jezik!

Jedna vježbica iz knjige za početni nivo

Activity 6: (110) Possessive Pronoun "svoj"

A.

- Work individually.
- Read and listen to the conversation between Julija and teta Marija.
- Underline all pronouns that express possession.

Grammar Note

The reflexive possessive pronoun **svoj** *one's own* can cause problems in communication. It replaces any of the possessive pronouns. The possessor is the subject of the sentence.

Dejan studira sa Milanom i sa njegovom sestrom.

Dejan studies with Milan and with his (Milan's) sister.

Dejan studira sa Milanom i sa svojom sestrom.

Dejan studies with Milan and with his (Dejan's) sister.

Zapis drugar'ce profesor'ce

Otkako sam prije dvije godine počela podučavati bosanski jezik strancima počela sam učiti svoj jezik. Utisak da tek *učim* a da nipošto nisam sve *naučila* pojačao se i otkrivanjem Gramatike Ronelle Alexander. A tek kad sam odlučila sjesti i početi praviti svoju kratku gramatiku, udžbenike i vježbanku...

Iako je završni test velika briga za polaznike i polaznice kursa, nisu ni svjesni da je cijela ova škola ustvari veliki test za nas. Nadam se da će i popunjeni evaluacijski listići potvrditi, ali mislim da smo položili. I ja i Sabina i Jakov, i svi UMLiP-ovci koji su nam bili velika podrška: Semir, što je učio čirilicu, Aida što je pila sa nama kafu na pauzama, Bjanka i Dario što su radili od kuće i čuvali nam fige od otvaranja do zadnjeg dana, i naravno, Đermana, koja je uvijek naša sjena bez koje se ne može. Čak i ako nije bila na otvaranju...

Drago mi je da sam učenicima i učenicama mogla pokazati sve moguće cake i đidiće iz gramatike, pa nema veze ako im nisam prenijela (bar malo) svog entuzijazma. Znam da će Thomas i Bernhard zapamtiti *nije mi mrsko*, a Esra, Matthias, Elizabeth i AnneMartine bar *drago mi je, išla sam – idem – ići* ču...

Matthew i Juliane sa mnom uče bosanski već duže vrijeme. Oni su bili tu kao moja podrška, pa se nemojte čuditi što nema puno njihovih tekstova. Čini mi se da su navikli da ne moraju raditi zadaću... Moja greška.

Nakon ove ljetne škole definitivno pravimo udžbenike bosanskog jezika, a za sljedeću godine već imamo recept: malo priče, šaćica gramatike i dosta dobre volje. Uz kahfvu i bananice.

Najvažnije je da smo vam prenijeli duh Bosne: da se svi osjećamo kao kod kuće. I u našem jezičkom centru i na radionicama i na izletu. Ostalo – lahko ćemo...

Sandra Zlotrg

učionica

Izvještaj sa časova

Časovi gramatike i konverzacije održavani su svakog dana, a polaznici i polaznice škole bili/e su podijeljeni/e u dvije grupe u zavisnosti od nivoa poznavanja jezika.

Časove gramatike vodila je Sandra Zlotrg, časove konverzacije Sabina Bečić, dok je Jakov Čaušević asistirao naizmjenično kod obje profesorice.

Budući da se naši jezici percipiraju kao teški za učenje, Sandra i Sabina vješto su iskombinirale zamršenu gramatiku i zabavnu konverzaciju, uključivši nekoliko različitih pristupa učenju stranih jezika, te su se potrudile da ovaj intenzivni kurs učine intenzivno zanimljivim, a ne intenzivno teškim. Raznolika starosna struktura naših učenika i učenica, kao i različit stepen njihovog poznavanja bhs jezika, predstavljali su izazov profesoricama u pripremi i izvođenju nastave, gdje se svakom/j polazniku/ci pristupalo sa posebnom pažnjom.

Znanje koje je dobila prva grupa (učenici/e bez ikakvog ili sa početnim znanjem jezika), pruža neophodnu osnovu za ispravnu komunikaciju i dalje učenje jezika, dok su polaznici i polaznice druge grupe usavršili/e svoje poznavanje bhs jezika i dobili odgovore za sve ono što ih je do tada zbunjivalo. Ako sposobnost da se igramo riječima i njihovim smisлом predstavlja krunu usvajanja jezika, onda možemo reći da su naši/e učenici/e na kraju škole krunisani/e znanjem našeg jezika.

radovi

početni nivo

tema: Ja sam...

Je sam Elizabeth i imam 24 godina. Je sam iz Amerike. Po završimanju sam profesorica i sada živim i radim u Bosni. Moji roditelji žive u Americi i rade mnogo. Moja mala sestra, Annelise ima 23 godine i živi u Kentucky. Moja ostala porodica živi u Texas i California. Je volim subotu.

Njemačke
Zovem se Matthias i imam 23 godina. Ja sam iz Münher.
Po završimanju sam student ~~to~~ i sada živim i studiram u Pariz.
Moji roditelji žive u Münher i sada. Mama ne radi, Tata je (ste) doktor. Moje starija brat ^(bruder) ima 20 godina. Markus studira na fakultetu.*
Ja studiram od ponedjeljika do petka. Vikendom sam sloboden.
Sabatom od ^{djener} 9 do ^{jednost} 11 imam trening. Treniram plivanje
Nedjeljom ne radim ništa, odmarjam se cijeli dan.

Zovem se Esra i imam 24 godine.
Ja sam iz Turske i živim u Strasburgu u Francuskoj sa mojim mužem. Moji roditelj žive u Istanbulu. Ja sam jedinica. Moj muž i ja studiramo međimedijent na fakultetu. Sada, ne radimo ništa, mi smo u Sarajevu, na odmor. Ali, radimo u Strasburgu u centru linvista. Sada učim bosanski jezik u Sarajevu. Idem u večerni centar od ponedjeljika do petka.
Odmaram se četiri sata. Imam tri profesora. Zovu se Sabina, Sandra i Jakov. Vikendom sam slobodna. Idem u bazen i plivam.

Ciao! Zovem se AnneMartine i imam 56 godina. Ja sam iz Holandije ali živim u Sarajevu.
Moj muž radi u ambassadi.
Po zanimanju sam učiteljica.
Imam dva sina i jednu čerku.
Sinovi imaju 29 i 23 godine
i čerka ima 26 godina.
Moja starija sestra injen muž žive u Parizu.
Moj mladi brat živi i radi u Amsterdamu u EU.

radovi

napredni nivo

tema: Ja o sebi u brojevima

Mala zagonetka   **28. 7. 2009.**

Imam brata koji je 3 godine stariji od mene. Moja majka ima duplu dob mojeg brata.

Moja malena sestra je miljenica moje obitelji i 16 godina je mlađa nego moj brat.

Kad se moja sestra rodila 8 dana prije rođendana mojeg oca, otac je imao 42 godine. On je rođen 16. rujna 1957. godine.

Moja majka se rodila u jedinstvenom mjesecu koji je na hrvatskom jeziku ženski. Dan i mjesec imaju isti redni broj,

Kao rođendan moj brat ima broj nesreće. On ima rođendan u svibnju otprilike šest mjeseci prije mojeg rođendana.

Moj rođendan odgovara broju kutova hexagona.

Koliko godina imaju članovi moje obitelji? Kada su rođeni?

Bernhard

Rođen sam šesnaestog augusta tisuću devetsto osamdeset pete u St. Vertu. Ovaj dio Koruške, jedan od devet kantona Austrije, vrlo je poznat pošto ima mnogo divnih jezera.

Moji roditelji, trenutno imaju pedeset dvije odnosno četrdeset devet godina, tamo su ukupno živjeli šesnaest godina. Moj brat, rođen tridesetog marta tisuću devetsto osamdeset devete, samo je šest godina proveo u Koruškoj.

Znači da sam ja skoro četiri godine više bio u ovom kantonu.

Tisuću devetsto devedeset pete smo preselili u Štajersku, što je sjeverniji dio Austrije. Nakon što smo godinu dana stanovali u Gleisdorfu, mali grad s otprilike sedam tisuća stanovnika, opet smo krenuli i uselili u kuću oko šest kilometara udaljenu od Gleisdorfa. Ondje živimo sad već trinaest punih godina.

Thomas

priča u brojevima

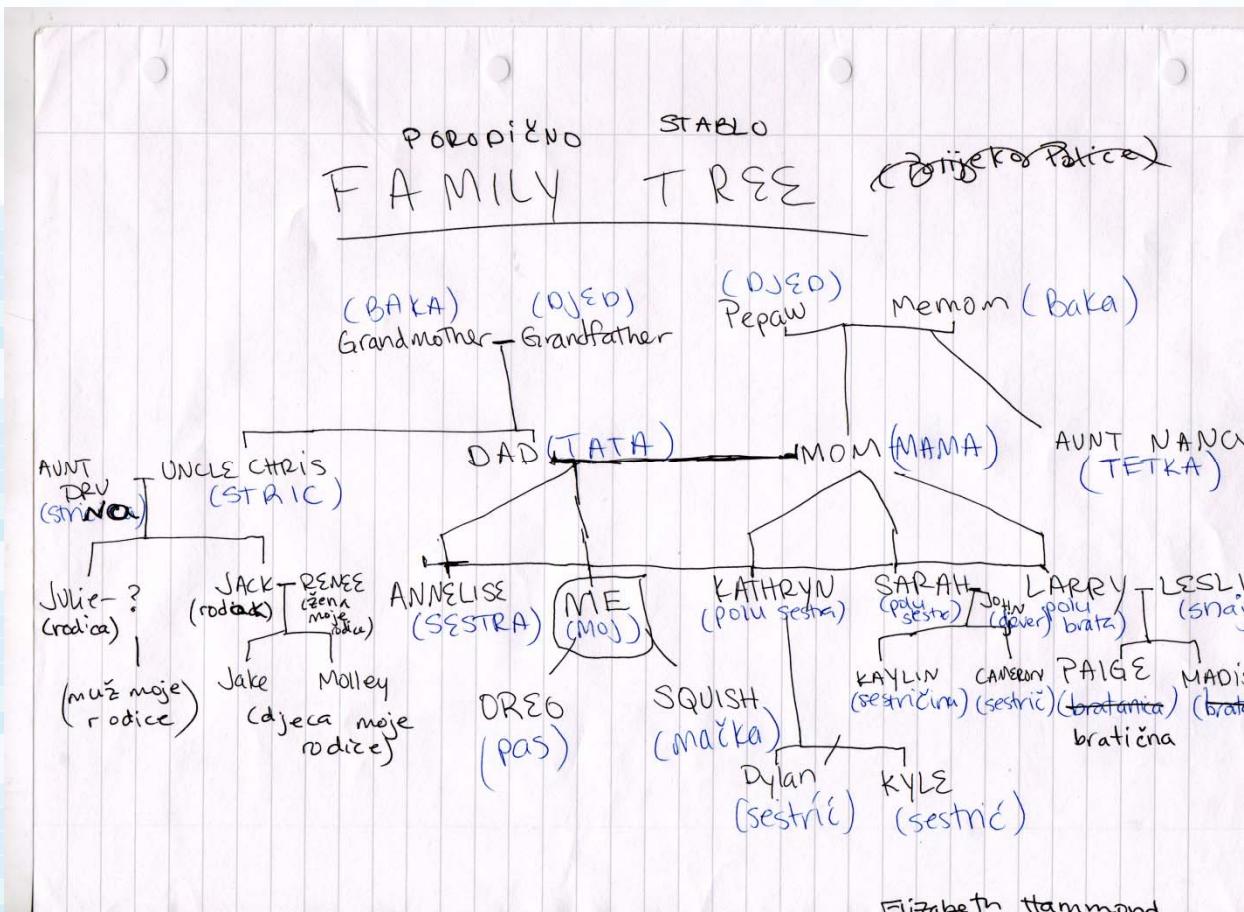
Pet umornih pisaca ide na Wordloaf u Vermontu. Nažalost, pet umornih pisaca je umorno jer moraju uzeti šesnaest polaznih vozova od Californie do Vermontha. Dok je bio u vozu, video je osam nevoljnih studenata umjetnosti koji su trebali ići na Providence, neki grad u Rhode Islandu. Pet umornih pisaca i osam nevoljnih studenata je sjedilo zajedno u jednoj sobi, ali.. Niko nije rekao ništa, svi ljudi su sjedili u tišini. Odjednom, jedan pisac je počeo pisati nešto.

Opisao je osam nevoljnih studenata u vozu naspram sebe. I onda četiri umorna pisca su počela pisati isto. Osam nevoljnih studenata umjetnosti nije imalo ništa da radi zato je svaki student slikao po jednog pisca u sobi u vozu. Nakon tri sata sve osobe su imale nešto od nekoga i trinaest sretnih ljudi je otišlo u tišini.

Matthew

porodične stvari

Moj muž je moja velika ljubav
 Ima smeđe oči i malo kose
 On se zove Sander i radi u
 ambasadu Nizozemskog ambasa
 On rado fotografisi; voli
 šetati. Slikam mnogo
 Uzima foto-aparat i slika mnogo
 On ne voli kuhati, tukhati
 kao i prati sudove.
 On ima punoljubavi za naše
 trojčića djece.

Anne Martine

oglasi

Prodajim
Par velikih,
plavih stolica
(9)

AnneMartine

Prodaje se : jedan pas
sa malim mozgom. vrlo
slatak i lijep. Bez garancije.
Telefon: 062/848-340

Elizabeth

Kupon za besplatne male oglase - do 10 riječi

Dnevni avaz

Tekst. Prodajem apartman u centru u Sarajevu
70 m², tršoban, sunčan, star, ne.....
o premljen. Možete da izdate studentima za 500 KM.
Telefon/adresa 033/217-049

Kupon predati/poslati na adresu: „Dnevni avaz“ (za Male oglase),
Džemala Bijedića 185, 71000 Sarajevo

Esra

kuhanje

BAKLAVA

- Sastojci :
- .) $\frac{1}{2}$ kg kora za bakluru
  - .) 30 dug uljerenih ovalaca
  - .) 1 rastopljeni margařin

- Preljer :
- .) 70 dkg řečenka
  - .) $\frac{1}{2}$ l vode
  - .) 1 veči činuun

→ Priprema : Svaku koru premerzati sa margařinom (štedljivo!), posipati crstima i tako dokle god nisu kora.

Řečer : vodu kuhati ($\Rightarrow$ adda), na koju dodati jedan iscjeden veči činuun. Vruć kolač prebiti sa vrelim preljerom. Pritisnuti sa drugom tepljom da se se goruje kora ne odigne dok se baklava ne ohladi.

(Bezate komadice ili prije ili poslije pečenje.)

Prijenos?

Thomas

**POSLJEDNJI POZIV
LAST MINUTĘ CALL**

**LJETNA ŠKOLA BOSANSKOG,
HRVATSKOG, SRPSKOG JEZIKA**

**SUMMER SCHOOL OF BOSNIAN,
CROATIAN, SERBIAN LANGUAGE**

20.07. - 31.07.2009.

**PRIJAVE DO 10.07.
APPLICATIONS BEFORE 10.07.**

Udruženje mladih lingvista i prevodilaca u BiH
tel. 033 645 343
mob. 061 502 761
e-mail: umlip@yahoo.com
www.lingvisti.ba

Mostar

Sarajevo – Mostar – Sarajevo

Nekoliko povratnih karata, jutarnja vožnja, sunce, okuke, i višejezični razgovori. Jakov i Bernhard su razgovarali malo na engleskom, više na bhs-u, a samo pokoja riječ je pala na njemačkom. Nekad poslije Jablanice su se razbudili i Matthias i Thomas koji su pretežno šprehali na njemačkom. Pokoji prijekorni pogled od sputnika, koji su najviše čeznuli za snom, nije nikoga mogao sputati u izražavanju na nekom od svjetskih jezika.

Grad novog Starog Mosta je uvijek isti i primio nas je sa dobro poznatom gostoljubivošću, pokazavši nam svoje džamije, svoje kuće, svoje ulice, svoja groblja, svoje crkve i katedrale i nesumnjivo najvažnije... svoje srce: MOST.

Amela Džiho, turistički vodič iz Mostara, provela nas je kroz neke ulice objasnivši nam historijski i kulturno-istorijski značaj pojedinih građevina. Pokazala nam je galeriju o Mostu i kratki film o njegovom izgledu prije rata, njegovom rušenju i ponovnoj izgradnji. A zatim smo i sami prešli preko mosta.

Podnevna kafa, vrućina, hlad, razgovor i kupanje. Neki od naših polaznika su se pokazali kao pravi pustolovi. Zagazili su tamo gdje i većina Bosanaca izbjegava da kroči. Šta zagazili?! Kupali se! Da! Esra, Mirza i Thomas su se i kupali u hladnoj Neretvi, skakali sa obližnjih stijena i uživali u suncu na plaži.

Bhs se vježbao na sve strane. Naručivali su ručak i pričali sa konobarima bez velikih poteškoća ili ustezanja. Kao što rekoh, pravi pustolovi.

Autobus, ustajali zrak, povratak, razgovor na bhs-u. *Kako ste Vi?* Upitao je Matthias nekog sputnika. *Ja učim bosanski. Ono je moja profesorka.* Nakon pet dana učenja bhs-a, konjugirao je glagol *učiti*, upotrijebio *ovaj/onaj*, i počeo tek tako pričati sa sputnikom iz autobusa, onako kako samo mi znamo.

uslikao: Thomas

U povratku, Esra je pričala o Istambulu, Mirza o Francuzima i Bosancima, Bernhard je čitao Hessea, a Thomas Jergovića. Jakov je slušao muziku, a Matthias je i dalje sklapao rečenice i komunicirao sa našim slučajnim sputnikom.

Autobuska stanica Sarajevo. Nakon cijelog dana provedenog zajedno, mi stojimo na stanici i pričamo. Na bhs-u.

Sabina

Istek u Mostar

U subotu je nas osmero išlo na istek u Mostar. Nakon brozne
vožnje smo stigli na autobusni kolodvor nadomak sredinje grada.

Sveli smo se s našim vodičem koja je nam pokazala grad.

Pozgledali smo nekolicine džamija, starih kuća i najstariji prodajni
centar na svijetu.

Onda smo krenuli prema znamenitom mostu koji seže istok i zapad u
gradu. U turističkom katu smo čuli o napadu ~~Mostar~~ rekonstrukciji
mosta nakon što je bio otvoren za putovanje oko 1993.

Subota je bila vrlo dan i zbog toga nekoliko od nas su se
ostučili kupati u rijeci. U kapiću pokraj slovenog mosta su ostali dva
sata i vršili u lijepom danu.

Nakon toga smo krenuli kroz većarsiju prema pićeriji >> Delicata <<
gde smo ~~Mostar~~ večereli. Povratak je bio bez posebnih incidenta.

Bernhard

Naša ekskurzija u Mostar:

Mi, jedna grupa od osam osoba, smo u predvečeru subote 15.6. na kratku ali intenzivnu ekskurziju u prelijep grad Mostar koji se nalazi južnije od Sarajeva. Lijepo smo sjedili 2,5 sata u klimatizovnom autobusu, a nestrojivo dočekali dočekali dočekali. Vrijedan
kao švicarski sat je bio naša dobro
pripremljena vodičica već očekivala na petom
peronu. Spremno je bila 2 sata odgo-
vana "na" sve pitanja i objasnila najtajne
priče o poluvatrogackom - polunostalgiam
gradu.

Cjeli prekrasan dan u zanimljivom gradu je bilo stvarno (ali predviđljivo) tako vrijeme, naj-
manje 42 stepena u blatu. Kao tko su
najbrzibriji od nas bili? Način skočiti
u Neretvu koja je imala samo oko 15 stepen.

Sve ukupno smo proveli jedan nerabovaran dan. Hvala

Thomas

ćirilica

Ćirilica na Baščaršiji

U okviru letnje škole bhs jezika, organizovan je i kurs ćirilice koji je bio izbornog karaktera. Cilj ovog kursa bio je da se polaznici/e upoznaju sa zvaničnim pismom Srbije (ali u kojoj se, takođe, koristi i latinica). Jedno od bogatstava bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika jeste upravo u tome što se sva tri mogu izravno pisati i latiničnim i ćiriličnim pismom, s tim što je za Hrvatsku karakteristična latinica, za Srbiju ćirilica, a za Bosnu i Hercegovinu oba pisma. Politizacija preferiranja jednog ili drugog pisma, čiji smo svedoci poslednjih godina, nije uticala na lingvističku politiku našeg Udruženja, te smo učenicima/ama naše letnje škole jezika ponudili i mogućnost učenja ćirilice.

Kurs ćirilice održan je na samom početku letnje škole, tokom dva uzastopna dana u trajanju od po dva i po sata. Dva kafea na sarajevskoj Baščaršiji poslužila su kao mesta na kojima su se polaznici kursa, uz kafu i kolače, u opuštenoj atmosferi upoznavali sa čitanjem i ispisivanjem ćiriličnog pisma. Prvog dana obrađena su stampana slova, a drugi dan je posvećen komplikovанијим, pisanim slovima.

Rezultati kursa prevazišli su naša očekivanja, jer su polaznici naučili ne samo da čitaju ćirilične tekstove, već i da bez napora pišu njom. Skenirani tekstovi u ovom biltenu dokaz su njihovog uspeha.

Jakov Čaušević

Сарајево је главни град Босне и Херцеговине са отприлике 700.000 становника (са окојином скоро милијун).

Нигде другдје не можемо наћи ^(такоу) мијешавину различитих култура, утјецаја и особа као у овом граду.

Најзанимљивији дио града је, што се мене тиче, башчаршија где се дешавају друштвени живот, од јела и пика до изложба и концерата.

Thomas

Сарајево је главни град
Босне и Херцеговине и ~~највећи~~^{највећи} највећи
урбани, културни, економски и прометни
центар, главни град Федерације Босне и Херцеговине
и сједиште Сарајевског кантона. Кроз град
протиче ријека Миланка, а чија посредна близина граду је
и извориште ријеке Босне. Ово града су олимпијске планине
Јахорина, Бјелашница, Игман, Трескавица, и Требавић, који су
попсебно током зимских мјесеци омиљена излетишта
Сарајлија и туристички циљеви свијета.
Конфесионала слика Сарајева је јединствена. У
европи, а због твог разноликости град се поријекло
пореди са Јерусалемом. Урбанија слика града красе
сакрални објекти четири светске конфесије. Бројне
чамце, цркве, катедрала, синагога, те остали
значајни вјерски објекти налазе се у самом центру
града Сарајева, смјештени тек стоти нубак метара једни
од других.

Елизабет

književnost

Izvještaj sa Književnosti

Radionica iz književnosti održana je tako da uz edukativne ciljeve ima i zabavan karakter. Poslije dnevnih časova jezika polaznici su imali priliku da se u opuštajućem ambijentu upoznaju sa nekim djelima i autorima iz naših književnosti te prije svega da razgovaraju o onome što čitaju i da iznesu svoja mišljenja o pročitanom. Prva radionica je bila u popodnevnim satima, malo poslije časova. Prvih sat vremena bili smo u posjeti NUB-u odnosno Odjelu specijalnih zbirki. Voditeljica Odjela Nadina Grebovoć provela nas je kroz sve zbirke i pripremila malu izložbu starih i rijetkih knjiga i kartografskih publikacija. Primjetila sam da im se svidio Atlas iz 1592. godine u kojem se prvi put pojavljuje Bosna sa granicama ucrtanim na karti Evrope.

Drugi dio je bio u bašti kafea Tito. Pričali smo o poeziji i istakli kako je poezija u svojoj osnovi zgusnuti jezik pa ju je teško razumjeti. Obrađivali smo dvije pjesme *Igračka vjetrova* Tina Ujevića i *Napuštena kuća* Nikole Šopa. Više pažnje smo posvetili pjesmi Tina Ujevića jer je odmah nakon prvog čitanja izbor pao na nju. Potom smo razgovarali o onome što svi trenutno čitamo, o onome šta i kako piše Jergović, o strukturi njihovih priča, o spomeniku Tina Ujevića u Imotskom...

Za zadaću smo odabrali poglavlje iz savremene bajke Dževada Karahasana *Na rubu pustinje*.

Drugi dan smo sjedili u bašći Kolobara hana. Mjesto smo odabrali zbog čestih pjesničkih večeri što se tu održavaju. Kako smo svi unaprijed pročitali priču, na početku sam ih upoznala sa kontekstom čitavog teksta. Primjetila sam da je lakše razgovarati o proznim tekstovima tim više što smo svi ravnopravno učestvovali u razgovoru i što uopšte nisam osjećala da sam voditeljica radionice.

Poslije toga posjetili smo jednu sarajevsku knjižaru, pogledali novitete i kupili neke knjige. Završetak radionice bio je u Svrzinoj kući, gdje smo pratili monodramu Hasije Borić *Ova zemlja u kojoj utjehe nema*.

Mislim da su ove dvije radionice ispunile svoj cilj jer su časovi bili sadržajni opuštajući i u isto vrijeme edukativni i spontani.

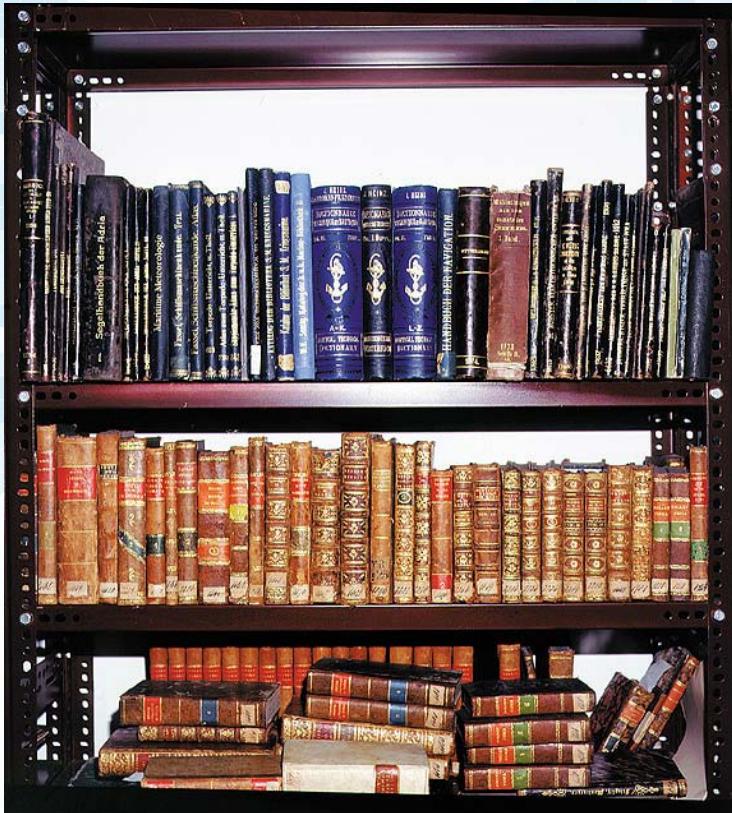
Minela Delmo

Na rubovima književnosti

Četvrtak i petak prve sedmice smo se bavili književnošću s Minelom. Na početku smo išli u Nacionalnu Biblioteku koja se trenutno nalazi na kampusu univerziteta. Voditeljica nam je pokazala najstarije sačuvane knjige koje nisu bile uništene tijekom zadnjeg rata. Najveći dio stare biblioteke, koja još uvijek nije obnovljena, izgorio je već na početku rata. Između ostalih smo vidjeli stari atlas s prvim spominjanjem Bosne, stare gramatike bosanskog jezika i mape vojske austrijsko-mađarskog vremena.

Nakon toga smo sve diskutirali u kafiću „Tito“ pored historijskog muzeja. Dodatno nam je Minela dodala pjesme Nikole Šopa i Tina Ujevića o kojima smo intenzivno razgovarali. Odlomak knjige „Na rubu pustinje“ Dževada Karahasana smo isto dobili a raspravljali drugog dana.

Karahasanovi miševi žive u (praznoj) kući i uživaju u svojem raju. No s vremenom na vrijeme postaju neki nezadovoljni a razMIŠljaju o svojoj situaciji i da li trebaju otkriti što je van svog sigurnog raja. Ovaj unutrašnji sukob je simbol ljudskog života i našeg vremena: Da li trebamo biti zadovoljni s time što imamo (mada je dosadno) ili istražiti da li možemo poboljšavati svoje stanje a sve pokušati da proširimo svoje iskustvo i provedemo pun život iako može biti opasan put do toga...

Na kraju smo čak imali priliku da razgovaramo o knjigama koje mi trenutno čitamo na bosansko-hrvatsko-srpskom jeziku

Miljenka Jergovića i Veselina Gatala. Sve ukupno smo dobili dubok uvid u bosansku književnost što se svega oko književnosti tiče, od pjesama i knjiga do pisaca i biblioteka.

Thomas

folklor

Bosanska zavrzlama

Radionica folklora zamišljena je tako da se našim polaznicima približi tradicija i kultura Bosne i Hercegovine. Folklor je sastavni dio svake kulture i mnogo se može naučiti o načinu života i običajima jednog naroda. Pošto smo imali samo dvije radionice iskoristili smo ih što je moguće bolje i uspjeli smo čak obaviti i praktični dio i zaigrati neke osnovne korake iz narodnih igara Bosne i Hercegovine.

Na prvoj radionici učili smo o narodnoj nošnji i običajima koji su se njegovali u tom vremenu. Polaznici su imali priliku vidjeti nošnje svih naroda i regija, tako da kako prolazimo kroz različite regije Bosne tako nailazimo na različite vrste nošnje. Ono što je našim polaznicima, koji su prvenstveno tu radi bosanskog jezika, bilo interesantno su različiti nazivi dijelova nošnje kao što su: dimije, opanke, jelek (prsluk), tepeluk (kapica), pafta (ukras na ženskom pojasu), fes, čakšire, te još mnogo toga što je predstavljalo jezički izazov našim polaznicima. Nakon što su se upoznali sa nošnjom, red je došao i na praktični dio.

Kako je folklor splet igara i pjesme, te u većini slučajeva svaka koreografija počinje pjesmom, naši polaznici su učili pjevati izvornu bosansku pjesmu: sevdalinku. Kroz sevdalinku su najbolje opjevani običaji i način zabavljanja koji je poznat kao ašikovanje. Interesantan je način na koji su to prije radili mladi ljudi, koji su ašikovali ispod pendžera i gotovo uvijek u tajnosti. Posebno interesentni su bili razgovori između mlađih ljudi koji su često opjevani u sevdalinci. Naučili su dosta o ovoj ljubavnoj pjesmi, te u skladu sa koreografijom zapjevali *Sinoć ja i moja kona*, koju su izvodili u paru.

Nakon toga su gledali koreografije koje su predstavljale različite regije u BiH. Pogledali su dijelove igara iz Sarajeva, Kraljeve Sutjeske, sa planine Bjelašnice, Teslića, Glamoča, Vlašića, pa čak i romske igre, kao igre manjina u BiH. Nakon što su pogledali kako to treba da izgleda uslijedio je i praktični dio koji i nije tako lagan kako se čini u svim tim koreografijama. Igre iz BiH se pretežno igraju na punom stopalu, što je predstavljalo malo teži zadatok našim polaznicima. Specifično je i to što se djevojke i momci moraju držati za maramice kako ne bi imali direktni fizički kontakt. Krenuli smo sa osnovnim korakom u folkloru: trokorak. Pokušali smo napraviti malu koreografiju sa različitim formacijama i okretima, koliko je to bilo moguće napraviti za jednu radionicu. Nakon što su savladali trokorak, koji i nije tako lako odigrati koliko i gledati, prešli smo na tipičnu sarajevsku zavrzlamu. Ovaj korak je malo teže odigrati, ali ni to nije bila prepreka našim polaznicima da to savladaju na najbolji mogući način. Moram pohvaliti polaznike i njihov trud i želju za učenjem nečeg starog, a ujedno i novog za njih, što je svakako njima doprinijelo cjelokupnom znanju bosanskog jezika, kulture i tradicije. Drago nam je bilo što smo mogli ponuditi i ovakav vid učenja jezika, koji je za naše polaznike bio prvenstveno zabavan, ali i fizički naporan. Prve kapi znoja su prolivene ali ne zbog vrućine, nego zbog bosanske igre i pjesme koje su otvorili našim polaznicima novi pritup učenja jezika.

Senada Redžić

film

Radionica filma

REFRESH PRODUKTION **Dnevni avaz**

FILMOTEKA BH FILMA

KRATKI IGRANI FILMOVI BH AUTORA

Hop, Skip & Jump

10 minuta

42 1/2

Prva plata

Kako je pukao Pjer Žalica

Put na mjesec

Kraj doba neprijatnosti

SVI FILMOVI

English subtitles

Radionica filma osmišljenja je kao historijski presjek bh. kinematografije, uz primjere (kratki filmovi bh. produkcije, kao i inserti iz dugometražnih filmova). Zamisao je bila ispričati priču o bh. filmu preko razvoja odnosa bh. reditelja prema gradu Sarajevu, koji evolvira od dominantne figure u filmovima za vrijeme rata, do aktivne pozadine u poslijeratnom periodu. Učesnici Ljetne škole bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika pokazali su veliki interes za temu, te su, pored zapaženog prethodnog poznavanja naše kinematografije, također pružili meni zanimljivu vizuru na istu.

Selma Spahić

Za kraj

Zahvaljujemo se svima koji su učestvovali u održavanju Škole.

Čestitamo svima koji su završili Školu.

Nadamo se da će nam svima ovo biti dragocjeno iskustvo koje će nam pomoći da i dalje napredujemo u životu. Polaznicima/ama da imaju još jednu stavku više u biografiji, profesorima i profesoricama da sljedeće godine škola bude još bolja...

UMLiP

Jedna žena pita svojemu

Volim li pametne žene ili

ljepe žene?

Njen mučkaže

Ne volim ni pametne žene

ni ljepe žene. Volim tebe.

ESRA

IGRAČKA VJETROVA

Pati bez suze, živi bez psovke,
i budi mirno nesretan.
Tašte su suze, a jadikovke
ublažit neće gorki san.

Podaj se pjanom vjetru života,
pa nek te vije bilo kud;
pusti ko listak nek te mota
u ludi polet vihor lud.

Leti ko lišće što vir ga vije,
za let si, dušo, stvorena.
Za zemlju nije, za pokoj nije
cvijet što nema korijena.

Tin Ujević

